

Ο Τραμπ και τα νεοφασιστικά δαιμόνια

γράφει η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ*

Τα αιματηρά γεγονότα στη Σάρλοτσβιλ στην πολιτεία της Βιρτζίνια, στα μέσα του περασμένου Αυγούστου, προκάλεσαν σοκ και δέος: τρεις νεκροί, σβάστικες στους δρόμους, οργανωμένες ρατσιστικές, ακροδεξιές, νεοναζιστικές και νεοφασιστικές ομάδες σχεδόν με πλήρη στρατιωτικό εξοπλισμό και σε αγαστή συνεργασία με την αστυνομία, συγκρούσεις με αντιφασίστες και μίσος. Άσβεστο μίσος, πρωτογονική κακία για κάθε τι μη λευκό ή διαφορετικό, πολιτικά, κοινωνικά, φυλετικά, από τους ίδιους.

Σαν κάποιος να τράβηξε με βία το πέπλο και όλη η οικουμένη είδε ξαφνικά το πραγματικό πρόσωπο του τέρατος, που έχει βγει στους δρόμους των αμερικανικών πόλεων και επιτίθεται με μανία, διαψευδοντας αναλυτές που επί χρόνια προσπαθούσαν να πείσουν ότι ο «φασισμός είναι ξένο σώμα στην αμερικανική κοινωνία». Οι ρίζες του όμως είναι πολύ βαθιές. Από την εποχή της αποικιοκρατίας, δηλαδή από τις αποικίες των Βρετανών και των Γάλλων στη Βόρεια Αμερική όπου η σκλαβιά ήταν καθεστώς ως την εποχή των «ιδρυτικών πατέρων του αμερικανικού έθνους», όπου όλοι τους, με πρώτο τον Τόμας Τζέφερσον, ήταν ιδιοκτήτες τεράστιου αριθμού σκλάβων. «Το καθεστώς της δουλείας ήταν τόσο κατοχυρωμένο που μόνο με μία μαζική εξέγερση των σκλάβων ή ένα γενικευμένο πόλεμο θα μπορούσε να καταλυθεί. Μία

μαζική εξέγερση σκλάβων, όμως, θα μπορούσε να ξεφύγει από κάθε έλεγχο και να στραφεί όχι μόνο κατά των ιδιοκτητών σκλάβων, αλλά και κατά του πλέον επιτυχημένου παγκόσμιου συστήματος καπιταλιστικού πλουτισμού. Αντίθετα, αν το καθεστώς της δουλείας καταλύονταν μ' έναν πόλεμο, οι υποκινητές του θα μπορούσαν να ελέγξουν τις συνέπειές του. Γι' αυτό ο άνθρωπος που απελευθέρωσε τους σκλάβους ήταν ο Αβραάμ Λίνκολν και όχι ο Τζον Μπράουν» (Χάουαρντ Ζιν, *Η ιστορία του λαού των Ηνωμένων Πολιτειών*).

Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας και κυρίως ο εμφύλιος πόλεμος, περίπου ένα αιώνα μετά, σήμαναν τη σύσταση του κράτους των Ηνωμένων Πολιτειών, εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη συνέχεια και ανάπτυξη του πιο επιτυχημένου μοντέλου καπιταλιστικής συσσώρευσης και εκμετάλλευσης, εγκαθιδρύοντας ένα καθεστώς δουλείας χωρίς υποταγή και χειραφέτησης χωρίς ελευθερία, πλασάροντάς το αργότερα ως το «αμερικανικό όνειρο». Όμως, τα σύμβολα της δουλείας, όπως τα αγάλματα των νοτιών ρατσιστών πολέμαρχων, παραμένουν μέχρι σήμερα, υποβάλλοντας πολιτική και ιδεολογία με την επιβλητικά σιωπηλή τους παρουσία σε πλατείες και κυρίως πανεπιστήμια. Στον ιδρυτικό ρατσισμό και τη δουλεία έρχεται να προστεθεί και ο φασισμός της περιόδου του Μεσοπολέμου και της Μεγάλης Ύφεσης. Φασιστικές ή κρυπτοφασιστικές ομάδες ξεπηδούν σαν τα μανιτάρια. Τα «Silver

Shirts», παραστρατιωτική ομάδα από τις πιο βίαιες και επικίνδυνες που ιδρύθηκε από τον δημοσιογράφο Γουίλιαμ Ντάντλεϊ Πούλεϊ στη Μασαχουσέτη, στις 31 Ιανουαρίου 1933, την ακριβώς επόμενη μέρα της εκλογής του Άντολφ Χίτλερ. Οι επίσης παραστρατιωτικές ομάδες «Khaki Shirts» και «Black Legion». Κυρίως οι πολυάριθμες φασιστικές ομάδες εντός της αμερικανο-ιταλικής και αμερικανο-γερμανικής κοινότητας –με σημαντικότερη την German-American Bund του Fritz Julius Kuhn– που τελικά ενοποιήθηκαν σχηματίζοντας τη «Φασιστική Λίγκα της Βορείου Αμερικής». Όλες διαδραμάτισαν κρίσιμο ρόλο ως ομάδα κρούσης ενάντια στο συνδικαλιστικό και εργατικό κίνημα. Δέχτηκαν ισχυρό χτύπημα κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου από το αντιφασιστικό μέτωπο που είχε αναπτυχθεί. Ωστόσο, οι ιστορικοί σημειώνουν ότι αν και περιφερειακές και μικρές σε ισχύ, η απήκησή τους στον αμερικανικό λαό δεν πρέπει να υποτιμάται: οι ομάδες είχαν πολύ πχρηούς υποστηρικτές όπως, τον Έζρα Πάουντ που είχε καλέσει τους Αμερικανούς σε σύμπυξη συμμαχίας με τον Μουσολίνι ή τον πρωτοπόρο της αεροναυπηγικής Τσαρλς Λίντμπεργκ που έκανε εκστρατεία ενάντια στην ανάμειξη των ΗΠΑ στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο· αφετέρου, είχε στηθεί ένας μεγάλος μηχανισμός φασιστικής προπαγάνδας, με εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας και ραδιοφωνικές εκπομπές, που είχαν ακροατήριο και αναγνωστικό κοινό εκατομμυρίων, και επίκεντρο της προπαγάνδας τους τον αντισημιτισμό και τον αντικομμουνισμό. Το 1935 ο συγγραφέας Λιούις Σινκλαίρ στο βιβλίο του *Δεν γίνονται αυτά εδώ* και ο δημοσιογράφος Κλίφτον Φάντιμαν στο *New Yorker* είχαν και οι δύο σημειώσει περίπου τα ίδια: «Ο φασισμός όταν έρχεται στην Αμερική δεν έχει ταμπέλα “Made In Germany” και δεν έχει σημαία τη σβάστικα. Και φυσικά δεν ονομάζεται φασισμός. Το όνομά του, θα είναι φυσικά, “αμερικανισμός”».

Ένας «αμερικανισμός», που είναι πάντα, πανταχού παρών στις ΗΠΑ, οι οποίες φυσικά δεν είναι απρόσβλητες στο

φασιστικό φαινόμενο. Ειδικά τις τελευταίες δεκαετίες, με την πλήρη επίθεση του κεφαλαίου, στα εισοδήματα, στην παιδεία, στις κοινωνικές υπηρεσίες, στα εργασιακά και ατομικά δικαιώματα, στις πολιτικές και κοινωνικές ελευθερίες (στο όνομα της αντιμετώπισης της τρομοκρατίας).

Ο μοναδικός αντίπαλος ένα –δυστυχώς– κατακερματισμένο και θολό μαζικό κίνημα, που ακόμη δεν έχει μπορέσει να ανασυνταχτεί από τις επιθέσεις μισού αιώνα σχεδόν: από την εποχή Μακάρθρι μέχρι την οριστική ταφόπλακα της περιόδου Ρέιγκαν. Έτσι, παρά τη συνεχή ριζοσπαστικοποίηση μεγάλου τμήματος του πληθυσμού –Occupy, Black Lives Matter, φοιτητές, κίνημα για τα 15 δολάρια κατώτερο ωρομίσθιο, ιθαγένικο κίνημα, το αναγεννημένο πρόσφατα γυναικείο κίνημα κ.ά.– δεν έχει σταθεί ακόμη στα πόδια του λόγω και των ιδιομορφιών και του πολιτικού-εκλογικού συστήματος. Ούτε μπορεί να δώσει απάντηση, κυρίως να μετουσιώσει σε δράση, την αποστροφή και οργή σημαντικού τμήματος του αμερικανικού λαού εναντίον του καπιταλιστικού συστήματος.

Αντίθετα, την τελευταία πενταετία η εναλλακτική Δεξιά, όπως αποκαλείται, που πήρε τη θέση του ακροδεξιού Tea Party –εντός του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος– όταν οι δυνατότητες του εξαντλήθηκαν, αναπτύσσει δυναμικά τη δράση της. Τα μέλη του ρεύματος της alt-right σε όλες τις εκδοχές της, μέσα από τα δίκτυα, όσα τουλάχιστον ανέχονται την παρουσία τους, στήριξαν και στηρίζουν ένθερμα τον Ντόναλντ Τραμπ. Πρόκειται πραγματικά για ένα «στρατό προπαγάνδας» με ποικίλα επιχειρήματα: ανωτερότητα των λευκών, αποσόβηση του κινδύνου της μόλυνσης της αμερικανικής (;) κουλτούρας από τους μαύρους, ξενοφοβία ειδικά απέναντι στους μουσουλμάνους, σεξισμός, συνωμοσιολογία περί του εβραϊκού σχεδίου άλωσης και κατάκτησης μέσω τραπεζών, «παγκοσμιοποίηση» μήτηρ πάσης κακίας –έννοιες θολές που δυστυχώς ενδημούν και αναπαράγονται και σε τμήματα της Αριστεράς παγκοσμίως

που δεν τολμούν να εκφέρουν τον όρο «καπιταλιστικό σύστημα»– κ.ά. Μιας προπαγάνδας που βρίσκει ευήκοα ώτα, όχι μόνο εντός της εξαθλιωμένης πλέον λευκής «μεσαίας τάξης», αλλά διαστρωματικά και διαφυλεκτικά.

Από το διαδίκτυο, μετά την εγκατάσταση Τραμπ στον Λευκό Οίκο, επιχειρείται η δράση να μεταφερθεί στους δρόμους των αμερικανικών πόλεων (αν και όχι τόσο μαζικά όσο θα περίμενε κανείς). Όχι τυχαία. Ο Τραμπ, όπως ήταν αναμενόμενο, δεν επρόκειτο ποτέ να πραγματοποιήσει τις προεκλογικές υποσχέσεις του. Από τον Λευκό Οίκο επιχειρεί τα τελικά κτυπήματα: προωθεί την περικοπή φόρων για την οικονομική ολιγαρχία και μόνο, την αποσάθρωση του ελλιπούς έστω υγειονομικού συστήματος (Obamacare), την πλήρη και ολική ιδιωτικοποίηση της δημόσιας παιδείας, τη διάλυση της κοινωνικής ασφάλισης του Social Security κ.λπ.

Η οικονομική ολιγαρχία, φοβούμενη κατά κύριο λόγο μία έκρηξη λόγω της ταξικής σύγκρουσης που μαίνεται εδώ και χρόνια, επιτρέπει στον Τραμπ να συνεχίσει. Εκείνος ως καλός πωλητής με κενή αλλά προσβλητική γλώσσα συνεχίζει τις επιθέσεις στην κοινή λογική, την τακτική δημιουργίας εχθρών και την ποινικοποίηση της ανθρωπίνης αδυναμίας (φύλο, αναπηρία, οικονομική δυσπραγία) αφήνοντας ανοικτό ακόμη και το ενδεχόμενο της «εκκαθάρισης». Επιτρέπει στα φασιστικά τέρατα να δρουν ανενόχλητα αφενός ώστε να αποσοβήσει τον κίνδυνο να στραφούν

εναντίον του και αφετέρου ενάντια στον πραγματικό εχθρό, τον αφυπνιζόμενο αμερικανικό λαό. Συνεχίζει την πολιτική σύγχυσης και αποπροσανατολισμού με τα fake news, τη σύγχρονη εκδοχή των φημών του Γκέμπελς. Με την πολιτική των «ίσων αποστάσεων» έναντι της φασιστικής βίας, την προωθεί ως μοναδικό μέσο επίλυσης των κοινωνικών προβλημάτων όταν η ανισότητα και η αρπαγή του πλούτου, φυσικού και της εργασίας, διευρύνονται.

Όταν κάποια όρια ξεπερνιούνται, η απειλή της αποπομπής, με μοχλό το Δημοκρατικό Κόμμα, αιωρείται πάντα. Εξαιτίας των «αστοχιών» της κυβέρνησής του σε όλα τα πεδία, «στενοί συνεργάτες του» αποχωρούν και αντικαθίστανται από μέλη του στρατιωτικοβιομηχανικού κατεστημένου όπου προωθούν τα επικίνδυνα πολεμικά σχέδια τους, από τη Μέση Ανατολή έως τον Ειρηνικό. Ο πόλεμος που μαίνεται μεταξύ των τμημάτων της αστικής τάξης είναι ανηλεές και με απρόβλεπτες και άκρως επικίνδυνες συνέπειες. Ίσως η πιο επικίνδυνη αποτυπώνεται στη δημοσκόπηση της Ipsos για την *Washington Post* και το τηλεοπτικό δίκτυο ABC, όπου καταγράφεται ότι 22 εκατομμύρια Αμερικανοί ή το 9% του πληθυσμού θεωρεί αποδεκτές τις νεοναζιστικές ή τις περί ανωτερότητας της λευκής φυλής (white supremacist) απόψεις. Μία νέα περίοδος οικονομικής και πολιτικής αναταραχής αναδύεται, με το νεοφασισμό να ελλοχεύει, ώστε να επιλυθεί η σοβούμενη ιστορική κρίση του καπιταλιστικού συστήματος. **T**